

ROBIN SHARMA

Redovnik koji je prodao svoj Ferrari

PRIČA O OSTVARIVANJU SNOVA
I ISPUNJAVANJU VLASTITE SUDBINE

S engleskoga prevela
Aleksandra Barlović

KONCEPT
IZDAVAŠTVO

Mojemu sinu Colbyju koji me svakodnevno podsjeća na sve što je dobro na ovom svijetu. Duboko sam ti zahvalan.

Život za mene nije svijeća kratkoga vijeka. Život je više nalik veličanstvenoj baklji koju sam nakratko dobio u ruke i želim da sja što jače prije nego što je predam budućim naraštajima.

George Bernard Shaw

1. Poglavlje

Buđenje

Srušio se nasred prepune sudnice. Bio je jedan od najuglednijih parničara u svojoj zemlji. No, bio je poznat i po talijanskim odijelima, od kojih je svako stajalo tri tisuće dolara i koja su krasila njegovu dobro uhranjenu figuru, kao i po divljenja vrijednom nizu sudskih pobjeda. Jednostavno sam ostao stajati, obamro od šoka onime čemu sam upravo svjedočio. Slavni Julian Mantle sveden je na žrtvu koja se na podu grčila poput bespomoćnog novorođenčeta, tresući se, silovito drhteći oblivena znojem.

Od tog se trenutka sve doimalo usporim. “Bože, Julianu nije dobro!” vrisnula je njegova pomoćnica, emocionalno pojašnjavajući ono što je bilo sasvim jasno. Sutkinja se doimala uspaničeno, pa je brzo promrmljala na privatni telefon koji je dala postaviti za nužne slučajeve. A ja, ja sam samo stajao, ošamućen i zbunjen. *Molim te, nemoj umrijeti, stari bedače. Prerano je da napustiš ovaj svijet. Ne zaslužuješ takvu smrt.*

Sudski redar, koji se do tada doimao kao da je mumificiran u stojećem položaju, odjednom je skočio i počeo oživljavati paloga sudskog junaka. Dugački plavi uvojci njegove pomoćnice padali su preko njegova žarkocrvenog lica dok mu je tiho šaptala riječi utjehe, riječi koje on očito nije čuo.

Juliana sam poznao sedamnaest godina. Upoznali smo se kad me, kao mladoga studenta prava, jedan od njegovih partnera preko ljeta zaposlio kao pripravnika-istraživača. Već je tada imao sve. Bio je briljantan, naočit i neustrašiv branitelj i sanjao je o slavi. Julian je bio mlada zvijezda svoje tvrtke, dvorski čarobnjak. Još uvijek pamtim kako sam jedne večeri, radeći dokasna, prošao pokraj njegova kraljevskog ureda i na njegovu masivnom hrastovom radnom stolu ugledao uokviren citat. Te riječi Winstona Churchilla mnogo su govorile o tome kakav je čovjek bio Julian:

Uvjeren sam da smo danas gospodari svoje sudbine, da zadatak, koji je pred nama, nije izvan našega dometa; da sam sposoban izdržati njegovu muku i patnju. Ako vjerujemo u svoj cilj i ako je naša želja za pobjedom nepokolebljiva, pobjeda nam neće biti uskraćena.

Julian je živio u skladu sa svojim uvjerenjem. Bio je uporan, nepokolebljiv i spreman raditi osamnaest sati dnevno kako bi postigao uspjeh koji je smatrao svojom sudbinom. Čuo sam da mu je djed bio ugledan senator, a otac visoko cijenjen sudac saveznoga suda. Bilo je očito da potječe iz bogate obitelji i da su njegova Armanijevim odijelima zaogrnuti ramena opterećena golemim očekivanjima. No, moram priznati da se dokazao vlastitim snagama. Nepokolebljivo je postupao na svoj način — i volio je izvoditi predstave.

Julianove neobuzdane, dramatične izvedbe u sudnici redovito su dospijevale na novinske naslovnice. Bogati i slavni obraćali su mu se kad god im je bio potreban vrhunski pravni taktičar koji ne preže od agresivnosti. Njegove su slobodne aktivnosti vjerojatno bile jednako poznate. Kasni noćni posjeti najfinijim restoranima u gradu, u društvu mladih, seksi manekenki, ili neobuzdane pijanke s raskalašenom družinom brokera koje je nazivao svojim “timom za razvaljivanje”, bili su teme o kojima su se u tvrtki ispredale legende.

Ni danas ne shvaćam zašto je onoga ljeta baš mene odabrao da radim s njim na senzacionalnom slučaju samoubojstva. Iako sam diplomirao na Pravnom fakultetu Harvarda, na kojemu je i on diplomirao, nedvojbeno nisam bio najbolji pripravnik u tvrtki, a ni moje obiteljsko podrijetlo nije obuhvaćalo “plavu krv”. Nakon što je neko vrijeme proveo u mornarici, moj je otac cijeli život radio kao zaštitar u lokalnoj banci. Majka je skromno odrasla u Bronxu.

No, među svima onima koji su potihom težili toj povlastici, on je ipak odabrao mene za svojega pravnog pomoćnika u slučaju koji je postao poznat kao “majka svih suđenja za ubojstvo”: rekao je da mu se sviđa moja “žarka žudnja”. Dakako, pobijedili smo, a direktor optužen za brutalno ubojstvo svoje supruge opet je bio slobodan čovjek — ili barem onoliko slobodan koliko mu je to dopuštala njegova preopterećena savjest.

Toga sam ljeta stekao dragocjeno znanje. Bilo je to mnogo više od pouke o tome kako ni iz čega stvoriti opravdanu sumnju — to zna svaki bolji odvjetnik. Bila je to pouka iz psihologije pobjeđivanja i dragocjena prilika za promatranje majstora na djelu. Upijao sam kao spužva.

Na Julianov poziv, ostao sam u tvrtki kao suradnik, a među nama se ubrzo razvilo trajno prijateljstvo. Priznajem da s njim nije bilo lako raditi. Uloga njegova pomoćnika nerijetko je bila vježba podnošenja frustracije, koja je katkad završavala i noćnim ispadima urlanja. Bilo je doista onako kako on hoće ili — nikako. Taj je čovjek jednostavno bio bezgrešan. No, tvrda je vanjšina skrivala čovjeka koji je nedvojbeno volio ljude.

Koliko god bio zaposlen, uvijek bi pitao za Jenny, ženu koju još uvijek nazivam “svojom nevjestom”, iako smo se vjenčali prije nego što sam počeo studirati pravo. Kad je od drugog pripravnika saznao da sam u novčanoj stisci, pobrinuo se da dobijem velikodušnu stipendiju. Istina je da je bio nemilosrdan igrač i da je uživao u svojoj surovosti, ali svoje prijatelje nikada

nije zapostavljao. Pravi je problem bio u tome što je Julian bio opsjednut poslom.

Svoje dugo radno vrijeme prvih je nekoliko godina opravdao govoreći da to čini “za dobrobit tvrtke” te da “*sljedeće* zime svakako namjerava uzeti slobodan mjesec i otputovati na Kajmansko otočje”. No, kako je vrijeme prolazilo, glas o njegovim briljantnim uspjesima širio se, pa je posla bilo sve više. Pristizali su mu sve važniji i sve bolji slučajevi, a Julian nikada nije uzmicao pred pravim izazovom, pa je radio sve više i više. U rijetkim trenucima mira priznao bi da ne može spavati dulje od dva sata jer ga probudi grižnja savjesti zbog toga što ne radi na slučaju. Uskoro sam shvatio da ga svlada-va žudnja za većim uspjesima: za većim ugledom, za većom slavom i za većom količinom novca.

Kao što se i očekivalo, Julian je postao iznimno uspješan. Postigao je sve o čemu većina ljudi može samo sanjati: zvjezdani profesionalni ugled, milijunske prihode, velebnu vilu u četvrti u kojoj žive slavne osobe, privatni mlažnjak, vikendicu na tropskom otoku i svoju najdragocjeniju imovinu — sjajan crveni Ferrari parkiran nasred njegova prilaza.

No, znao sam da situacija nije onoliko idilična koliko se na površini doimala. Opažao sam znakove predstojećeg kraha, ne zbog toga što sam bio pronicljiviji od drugih u tvrtki, već zato što sam s njim provodio najviše vremena. Nprestano smo bili zajedno zbog toga što smo neprestano bili na poslu. A utrka nikako da uspori. Na obzoru je uvijek bio nov senzacionalan slučaj, još važniji od prethodnoga. Julian se nikada nije mogao dovoljno pripremiti. Što ako sudac, ne daj Bože, postavi ovo ili ono pitanje? Što ako naše istraživanje ne bude krajnje temeljito? Što ako ga iznenade nasred prepune sudnice, pa ostane stajati kao jelen zaslijepljen neočekivanim automobilskim svjetlima? I zato smo radili koliko smo god mogli, a njegov mali svijet usredotočen na posao usisao je i mene. I tako smo nas dvojica, robovi sata, mukotrpno radili na šezdeset i četvrtom katu čelično-staklenog monolita dok

je većina razboritih ljudi bila kod kuće sa svojim obiteljima, uvjereni u vlastitu nepobjedivost, zaslijepljeni prividnom inačicom uspjeha.

Što sam više vremena provodio s Julianom, to sam jasnije uviđao da se sve više uništava poslom. Kao da je na određeni način žudio za smrću. Nikada nije bio zadovoljan. Brak mu je nakon nekog vremena propao, prestao je razgovarati s ocem i premda je imao sve što bi čovjek mogao poželjeti, nije pronašao ono što je tražio. To je bilo očito emocionalno, tjelesno — i duhovno.

U pedeset i trećoj godini izgledao je kao da je nadomak osamdesetoj. Lice mu je bilo prepuno bora — nelijep danak njegovu bezobzirnom pristupu životu općenito te jakom stresu neuravnoteženog življenja. Kasne noćne večere u skupim francuskim restoranima, pušenje debelih kubanskih cigara i ispijanje konjaka za konjakom doveli su ga do pretilosti, koja mu je bila vrlo neugodna. Neprestano se žalio da mu je dojadilo biti bolestan i umoran. Izgubio je smisao za humor i više se gotovo nije smijao. Njegovu nekadašnju zanesenu prirodu zamijenila je mrtvačka sumornost. Mislim da je potpuno izgubio osjećaj svrhe života.

Možda je najžalosnije bilo to što više ni u sudnici nije bio usredotočen. Nekoć je sve prisutne zadivljivao rječitim i neoborivim završnim riječima, a sada je jednoličnim tonom satima mrmljao o zaboravljenim slučajevima koji su bili u slaboj ili nikakvoj vezi s predmetom suđenja. Nekoć je na prigovore suprotstavljenog odvjetnika odgovarao ljubazno, a sada je njegov zajedljivi sarkazam ozbiljno iskušavao strpljenje sudaca koji su ga nekoć smatrali odvjetničkim genijem. Jednostavno rečeno, Julianova se životna iskra počela gasiti.

Preuranjenoj smrti nije ga vodio samo napor njegova mahnitog načina života. Slutio sam da je razlog bio mnogo dublji. Doimalo se kao da je posrijedi nešto duhovne prirode. Gotovo svakodnevno govorio mi je da ne osjeća strast prema svojem poslu i da ga je progutala ispraznost. Rekao je da se

kao mlad odvjetnik doista volio baviti pravom, iako ga je u tom smjeru pogurnula tradicija njegove obitelji. Bio je opčinjen složenošću zakona i intelektualnim izazovima te pun energije. Zakon ima moć izazivanja društvenih promjena i upravo ga je ta moć nadahnjivala i motivirala. Tada nije bio tek bogati mladač iz Connecticuta. Doista je samoga sebe smatrao silom dobra, smatrao je da radi za boljitak društva te da svoje nepobitne darovitosti može upotrijebiti da bi pomagao drugima. Ta je vizija davala smisao njegovu životu. Davala mu je svrhu i raspirivala njegove nade.

Julianovo propadanje nije bilo izazvano samo razornim utjecajem posla. Prije nego što sam došao u tvrtku, pretrpio je i veliku tragediju. Dogodilo mu se nešto doista užasno, kako mi je rekao jedan od glavnih partnera, ali ni od koga nisam uspio doznati više. Čak je i stari Harding, ortak s pravom upravljanja, koji je bio poznat po brbljivosti i koji je u baru Ritz-Carltona provodio više vremena nego u svojem sramotno velikom uredu, rekao da se zakleo na šutnju. Što god bila ta velika, mračna tajna, slutio sam da je na određeni način pridonosila Julianovoj silaznoj putanji. Istina je da sam bio znatiželjan, ali sam mu, više od svega, želio pomoći. On nije bio samo moj mentor, već i najbolji prijatelj.

I tada se dogodilo. Jak srčani udar prizemljio je briljantoga Juliana Mantlea i ponovno ga povezao s njegovom smrtnošću. U ponedjeljak ujutro, nasred sudnice broj sedam, sudnice u kojoj smo pobjedom završili "majku svih suđenja za ubojstvo".

2. Poglavlje

Tajanstveni gost

Sazvan je hitan sastanak svih zaposlenika tvrtke. Kad smo se natiskali u glavnu prostoriju za sastanke, shvatio sam da je problem ozbiljan. Stari se Harding prvi obratio okupljenima.

“Bojim se da imam vrlo loše vijesti. Julian Mantle je jučer u sudnici, zastupajući slučaj Air Atlantica, pretrpio jak srčani udar. Trenutačno je na odjelu za intenzivnu skrb, a liječnici su mi rekli da mu se stanje stabiliziralo i da će se oporaviti. Međutim, Julian je donio odluku o kojoj svi morate biti obaviješteni. Odlučio je napustiti našu obitelj i odustati od odvjetničkog poziva. Neće se vratiti u tvrtku.”

Bio sam zaprepašten. Znao sam da mu nije lako, ali nikada nisam pomislio da bi mogao odustati. Osim toga, nakon svega što smo zajedno prošli, mislio sam da je trebao biti barem toliko pošten da mi to sâm kaže. Čak mi nije dopustio da ga posjetim u bolnici. Kada god sam došao, sestre su mi, po njegovu napatku, rekle da spava i da ga ne smiju buditi. Često je odbijao i moje pozive. Možda sam ga podsjećao na život koji je želio zaboraviti. Tko zna? Ali, jedno je izvjesno. To me boljelo.

Sve se to dogodilo prije tek nešto više od tri godine. Zadnje što sam o njemu čuo bilo je da je otputovao u Indiju,

na svojevrsno istraživačko putovanje. Jednomu od partnera rekao je da želi pojednostavniti svoj život i da su mu “potrebni odgovori na neka pitanja” te da se nada pronaći ih u toj mističnoj zemlji. Prodao je svoju vilu, mlažnjak i privatni otok. Prodao je čak i svoj Ferrari. “Julian Mantle kao indijski jogi”, pomislio sam. “Čudni su putevi prava, krajnje čudni.”

U te tri godine ostvario sam preobrazbu iz prezaposlena mladog odvjetnika u iscrpljenog, pomalo zajedljivog starijeg odvjetnika. Moja supruga Jenny i ja osnovali smo obitelj. Naposljetku sam i sâm krenuo u potragu za smislom. Mislim da me na to potaknulo roditeljstvo. Djeca su iz temelja promijenila moj svjetonazor i moje viđenje vlastite uloge u ovom svijetu. Moj je otac to lijepo rekao: “Johne, na samrti nećeš požaliti što nisi više vremena provodio u uredu”. Stoga sam počeo više vremena provoditi kod kuće. Skrasio sam se u prilično ugodnom, iako uobičajenom životu. Učlanio sam se u Rotary klub, a subotom sam igrao golf kako bih udovoljio svojim partnerima i klijentima. Ali, moram priznati da sam u trenucima tišine često mislio na Juliana i pitao se što se s njim dogodilo otkako su nam se putovi neočekivano razišli.

Možda se nastanio u Indiji, toliko raznolikoj zemlji da je u njoj dom mogla pronaći čak i nemirna duša poput njegove. Ili je možda hodočastio kroz Nepal? Ronio na Kajmanskom otočju? Jedno je bilo izvjesno: nije se vratio odvjetništvu. Otkako je otišao putom samonametnutog izгона iz prava, nitko od njega nije primio čak ni razglednicu.

Kucanje na moja vrata prije otprilike dva mjeseca pružilo mi je prve odgovore na neka od mojih pitanja. Upravo sam bio završio sastanak sa zadnjim klijentom toga teškog dana, kad je Genevieve, moja bistra pomoćnica, provirila u moj maleni, otmjeno namješteni ured.

“Netko te želi vidjeti, Johne. Kaže da je hitno i da neće otići dok ne porazgovara s tobom.”

“Na odlasku sam, Genevieve”, nestrpljivo sam odgovorio. “Pojest ću nešto prije priprema za slučaj Hamilton. Sada

nemam vremena ni za koga. Reci mu neka se najavi za sastanak kao i svi ostali, a ako te i dalje bude gnjavio, pozovi osiguranje.”

“Ali, kaže da vas doista mora vidjeti. Inzistira!”

Na trenutak sam pomislio nazvati osiguranje, ali sam shvatio da je čovjeku možda doista potrebna pomoć, pa sam zauzeo nešto blaži stav.

“U redu, pošalji ga”, popustio sam. “Posao bi mi vjerojatno dobro došao.”

Vrata mojega ureda polako su se otvarala. Kad su se potpuno otvorila, na njima je stajao nasmiješen tridesetogodišnjak. Bio je visok, vitak i mišićav, očito prepun životne snage i energije. Podsjetio me na one savršene mladiće s kojima sam studirao, na mladiće iz savršenih obitelji, koji su živjeli u savršenim kućama, vozili savršene automobile i imali savršenu kožu. No, mladenačka naočitost nije bila jedina značajka koju sam primijetio na svojem gostu. Zračio je smirenošću zbog koje se doimao gotovo božanski. A tek oči! Te prodorne plave oči parale su me kao britva u dodiru s mekom kožom mladoga adolescenta, uzbuđenog zbog prvog brijanja.

“Još jedan napuhani odvjetnik koji se nastoji domoći mojega posla”, pomislio sam. “Zaboga, zašto samo stoji i gleda me? Nadam se da žena koju sam prošli tjedan zastupao u onoj važnoj brakorazvodnoj parnici nije bila njegova supruga. Možda sam ipak trebao pozvati osiguranje.”

Mladić me i dalje gledao, baš kao što bi nasmiješeni Buddha gledao svojega omiljenog učenika. Nakon duge i neugodne tišine progovorio je iznenađujuće zapovjedničkim tonom.

“Zar se tako postupa s gostima, Johne, čak i s onima koji su te poučili svemu što znaš o znanosti uspjeha u sudnici? Trebao sam svoje tajne zanata zadržati za sebe”, rekao je razvukavši pune usne u širok osmijeh.

Osjetio sam čudno treperenje u želucu. Odmah sam prepoznao taj hrapavi, ali ipak ugodni glas. Srce mi je počelo jako lupati.

“Juliane? Jesi li to ti? Ne mogu vjerovati! Jesi li to doista ti?”

Glasan smijeh mojega gosta potvrdio je moje slutnje. Mladić koji je stajao preda mnom nije bio nitko drugi doli odavno izgubljeni indijski jogi: Julian Mantle. Bio sam zapanjen njegovom nevjerojatnom preobrazbom. Više nije bilo sablasne puti, boležljivoga kašlja i beživotnih očiju mojega nekadašnjeg kolege. Više nije bilo staračkog izgleda ni mrtvačkog izraza lica koji je postao njegov zaštitni znak. Čovjek preda mnom doimao se savršeno zdravim, a njegovo je glatko lice ozareno blistalo. Oči su mu bile žive, otkrivajući njegovu iznimnu životnu snagu. Još me više zapanjila smirenost kojom je zračio. Sjedeći i zureći u njega, bio sam potpuno miran. Više nije bio napet, agresivan glavni partner vodeće odvjetničke tvrtke. Čovjek preda mnom bio je mladolik, snažan — i nasmiješen — primjer preobrazbe.